

HOTĂRÂREA CURȚII

DIN 20 FEBRUARIE 1979¹

Rewe-Zentral AG

împotriva Bundesmonopolverwaltung für Branntwein

(cerere pentru pronunțarea unei hotărâri preliminare, formulată de Hessisches Finanzgericht)

“Măsuri cu efect echivalent cu cel al restricțiilor cantitative”

Cauza 120/78

În cauza 120/78,

având ca obiect o cerere adresată Curții, în temeiul articolului 177 din Tratatul CEE, de către Hessisches Finanzgericht (Tribunalul financiar al Landului Hesse) pentru pronunțarea, în litigiul pendinte în fața acestei instanțe între

SOCIÉTÉ REWE-ZENTRAL AG, cu sediul la Koln,

și

BUNDESMONOPOLVERWALTUNG FÜR BRANNTWEIN (Administrația federală germană a monopolului alcoolului),

a unei hotărâri preliminare privind interpretarea articolelor 30 și 37 din Tratatul CEE, coroborate cu articolul 100 alineatul (3) din Legea germană privind monopolul alcoolului,

CURTEA,

constituită din H. Kutscher, președinte, J. Mertens de Wilmars și Mackenzie Stuart, președinți de cameră, A. M. Donner, P. Pescatore, M. Sørensen, A. O’Keefe, G. Bosco și A. Touffait, judecători,

avocat general: F. Capotorti

grefier: A. Van Houtte

pronunță prezenta

¹ Limba de procedură: germană

Hotărâre

1 Întrucât, prin Ordonanța din 28 aprilie 1978, primită la Curte la 22 mai următor, Hessisches Finanzgericht a adresat, în temeiul articolului 177 din Tratatul CEE, două întrebări preliminare privind interpretarea articolelor 30 și 37 din Tratatul CEE, în vederea aprecierii compatibilității cu dreptul comunitar a unei dispoziții din reglementările germane privind comercializarea băuturilor spirtoase care stabilește o tărie alcoolică minimă pentru diverse categorii de produse alcoolice;

2 întrucât din ordonanța de trimitere rezultă că reclamanta în acțiunea principală are intenția să importe un lot de „Cassis de Dijon” originar din Franța în vederea comercializării în Republica Federală Germania;

întrucât reclamanta s-a adresat Administrației federale a monopolului alcoolului (Bundesmonopolverwaltung) în vederea obținerii autorizației de import a produsului respectiv, iar aceasta i-a adus la cunoștință că produsul nu are calitățile necesare pentru a fi comercializat în Republica Federală Germania din cauza concentrației alcoolice insuficiente;

3 întrucât această luare de poziție a Administrației se întemeiază pe articolul 100 din Branntweinmonopolgesetz și pe reglementările adoptate de Administrația monopolului în temeiul acestei dispoziții, al căror efect este acela de a stabili conținutul minim de alcool pentru anumite categorii de lichioruri și alte băuturi alcoolizate (Verordnung über den Mindestweingeistgehalt von Trinkbranntweinen din 28 februarie 1958, Bundesanzeiger nr. 48 din 11 martie 1958);

întrucât din dispozițiile menționate rezultă că această comercializare a lichiorurilor de fructe, cum este „Cassis de Dijon”, este supusă cerinței de a avea un conținut minim de alcool de 25 %, în timp ce conținutul în alcool al produsului respectiv, comercializat liber ca atare în Franța, se situează între 15 % și 20 % alcool;

4 întrucât, conform reclamantei, stabilirea prin reglementările germane a unui conținut minim de alcool are drept consecință faptul că produse alcoolizate cunoscute, originare din alte state membre ale Comunității, nu pot fi valorificate în Republica Federală Germania și întrucât această dispoziție constituie, prin urmare, un obstacol în calea liberei circulații a mărfurilor între statele membre, depășind cadrul reglementărilor comerciale rezervate acestora;

întrucât, în opinia acesteia, este vorba despre o măsură cu efect echivalent cu cel al unei restricții cantitative la import, contrară articolului 30 din Tratatul CEE;

întrucât, fiind vorba și de o măsură luată în cadrul gestionării monopolului alcoolului, reclamanta consideră că este vorba, de asemenea, și despre o încălcare a articolului 37 în temeiul căruia statele membre restructurează treptat monopolurile naționale cu caracter comercial, astfel încât, la încheierea perioadei de tranziție, să se asigure excluderea oricărei discriminări între resortisanții statelor membre cu privire la condițiile de aprovizionare și de desfacere;

5 întrucât pentru a soluționa acest litigiu, Hessisches Finanzgericht a adresat două întrebări, după cum urmează:

- a) Noțiunea de măsură cu efect echivalent cu cel al restricțiilor cantitative la import, conținută în articolul 30 din Tratatul CEE, trebuie interpretată în sensul în care se aplică deopotrivă stabilirii unui conținut minim de alcool etilic rafinat pentru băuturile spirtoase, prevăzut de Legea germană privind monopolul alcoolului, care are ca efect împiedicarea punerii în circulație în Republica Federală Germania a unor produse tradiționale ale celorlalte state membre, al căror conținut de alcool etilic rafinat este inferior limitei stabilite?
- b) Stabilirea acestui conținut minim de alcool etilic rafinat intră în sfera noțiunii de discriminare între resortisanții statelor membre, în ceea ce privește condițiile de aprovizionare și de desfacere, în sensul articolului 37 din Tratatul CEE?

6 întrucât instanța națională solicită asistență în problema interpretării care să permită să se aprecieze dacă cerința unui conținut minim de alcool ar putea ține fie de interzicerea prin articolul 30 din tratat a tuturor măsurilor cu efect echivalent cu cel al restricțiilor cantitative în schimburile dintre statele membre, fie de interzicerea tuturor discriminărilor în condițiile aprovizionării și desfacerii, între resortisanții statelor membre, în sensul articolului 37;

7 întrucât trebuie să se menționeze, în această privință, că articolul 37 este o dispoziție specifică monopolurilor naționale cu caracter comercial;

întrucât această dispoziție nu are așadar relevanță față de dispozițiile naționale care nu privesc exercitarea, de către un monopol public, a funcției sale specifice - și anume, dreptul său de exclusivitate - ci se referă, într-o manieră generală, la producerea și comercializarea băuturilor alcoolizate, indiferent dacă acestea aparțin sau nu monopolului respectiv;

întrucât, în aceste condiții, impactul măsurii vizate de instanța națională asupra schimburilor intracomunitare trebuie să fie examinat numai în raport cu cerințele care decurg din articolul 30, așa cum se menționează în prima întrebare;

8 întrucât în absența unei reglementări comune a producției și a comercializării alcoolului - unei propuneri de regulament prezentată de Comisie Consiliului la 7 decembrie 1976 (JO C 309, p. 2) nu i s-a dat curs până în prezent de către acesta din urmă - le revine statelor membre să reglementeze, fiecare pe teritoriul său, toate problemele care privesc producția și comercializarea alcoolului și băuturilor spirtoase;

întrucât obstacolele în calea circulației intracomunitare care rezultă din disparitățile între legislațiile naționale privind comercializarea produselor respective trebuie să fie acceptate în măsura în care aceste prevederi pot fi recunoscute ca necesare pentru respectarea cerințelor imperative legate, în special, de eficiența controalelor fiscale, de protecția sănătății publice, de corectitudinea tranzacțiilor comerciale și de protecția consumatorilor;

9 întrucât Guvernul Republicii Federale Germania, intervenind în procedură, a adus diverse argumente care, în opinia acestuia, ar justifica aplicarea dispozițiilor referitoare la conținutul minim de alcool din băuturile spirtoase, făcând considerații legate, pe de o parte, de protecția sănătății publice și, pe de altă parte, de protecția consumatorilor față de practicile comerciale neloiale;

10 întrucât, în ceea ce privește protecția sănătății publice, guvernul german afirmă că stabilirea conținuturilor minime de alcool prin legislația națională ar avea rolul de a evita înmulțirea exagerată a băuturilor spirtoase pe piața națională, în special a băuturilor spirtoase cu conținut

moderat de alcool, astfel de produse putând, în opinia sa, să inducă mai ușor dependența decât băuturile cu tărie alcoolică mai ridicată;

- 11 întrucât astfel de considerente nu sunt hotărâtoare, de vreme ce consumatorul poate să-și procure de pe piață o gamă foarte variată de produse slab sau mediu alcoolizate și întrucât, în afară de aceasta, o mare parte a băuturilor alcoolizate cu un conținut ridicat de alcool, liber comercializate pe piața germană, este consumată în mod curent sub formă diluată;
- 12 întrucât guvernul german susține, de asemenea, că stabilirea unei limite inferioare a tăriei alcoolice pentru anumite lichioruri ar fi menită să protejeze consumatorul împotriva practicilor neloiale ale producătorilor sau ale distribuitorilor de băuturi spirtoase;

întrucât această argumentație se bazează pe considerentul că scăderea concentrației alcoolice ar asigura un avantaj concurențial față de băuturile cu tărie alcoolică mai ridicată, dat fiind că alcoolul constituie elementul cel mai costisitor din compoziția băuturilor, din cauza sarcinii fiscale considerabile la care este supus;

întrucât, în afară de aceasta, în opinia guvernului german, faptul de a admite libera circulație a produselor alcoolizate atunci când acestea corespund, din punctul de vedere al conținutului de alcool, normelor țării de producție, ar avea ca efect să impună în Comunitate, ca standard comun, conținutul de alcool cel mai scăzut admis în oricare dintre statele membre și chiar să facă inoperante toate prevederile în materie, din moment ce reglementarea din mai multe state membre nu ar cunoaște nicio limită inferioară de acest fel;

- 13 întrucât, după cum a subliniat Comisia, stabilirea unor valori limită în ceea ce privește conținutul de alcool al băuturilor poate servi la standardizarea produselor comercializate și a denumirilor lor, în interesul unei mai mari transparențe a tranzacțiilor comerciale și a ofertelor către public;

întrucât, din acest motiv, nu se poate totuși merge până la a considera stabilirea imperativă a unei concentrații alcoolice minime ca o garanție esențială a corectitudinii tranzacțiilor comerciale, în timp ce este ușor să se asigure o informare convenabilă a cumpărătorului impunând ca pe ambalajul produselor să figureze o mențiune a originii și a tăriei alcoolice;

- 14 întrucât din cele de mai sus rezultă că prevederile privind conținutul minim de alcool al băuturilor spirtoase nu urmăresc un scop de interes general care să primeze față de cerințele liberei circulații a mărfurilor, care constituie una dintre regulile fundamentale ale Comunității;

întrucât efectul practic al prevederilor de acest fel constă în principal în a asigura un avantaj băuturilor spirtoase cu un conținut ridicat de alcool, îndepărtând de pe piața națională produsele din alte state membre care nu corespund acestei specificații;

întrucât rezultă astfel că cerința unilaterală, impusă prin reglementările unui stat membru, a unui conținut minim de alcool pentru comercializarea băuturilor spirtoase constituie un obstacol în calea schimburilor, incompatibil cu dispozițiile articolului 30 din tratat;

întrucât nu există niciun motiv valabil pentru a împiedica ca băuturile alcoolizate, cu condiția ca acestea să fie legal produse și comercializate într-unul din statele membre, să fie introduse în orice alt stat membru; valorificarea acestor produse nu poate face obiectul unei interdicții legale privind comercializarea băuturilor cu un conținut de alcool inferior limitei stabilite prin reglementarea națională;

- 15 Întrucât, în consecință, este necesar să se răspundă la prima întrebare că noțiunea de „măsuri cu efect echivalent cu cel al restricțiilor cantitative la import” prevăzută la articolul 30 din Tratatul CEE, trebuie înțeleasă în sensul că stabilirea, prin legislația unui stat membru, a unui conținut minim de alcool pentru băuturile spirtoase alimentare, intră de asemenea sub incidența interdicției prevăzute de această dispoziție, atunci când este vorba despre importul băuturilor alcoolizate legal produse și comercializate într-un alt stat membru;

Cu privire la cheltuielile de judecată

- 16 Întrucât cheltuielile efectuate de către Guvernul Regatului Danemarcei, Guvernul Republicii Federale Germania și Comisia Comunităților Europene, care au prezentat observații Curții, nu pot face obiectul unei rambursări;

întrucât procedura are, în raport cu părțile în acțiunea principală, un caracter incidental față de procedura din fața Hessisches Finanzgericht, este de competența acestei instanțe să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată.

Pentru aceste motive,

CURTEA,

pronunțându-se cu privire la întrebările care i-au fost adresate de Hessisches Finanzgericht, prin Ordonanța din 28 aprilie 1978, hotărăște:

Noțiunea de „măsuri cu efect echivalent cu cel al restricțiilor cantitative la import” prevăzută la articolul 30 din Tratatul CEE, trebuie înțeleasă în sensul că stabilirea, prin legislația unui stat membru, a unui conținut minim de alcool pentru băuturile spirtoase alimentare, intră de asemenea sub incidența interdicției prevăzute de această dispoziție, atunci când este vorba despre importul băuturilor alcoolizate legal produse și comercializate într-un alt stat membru.

Kutscher	Mertens de Wilmars	Mackenzie Stuart	Donner Pescatore
Sørensen	O’Keeffe	Bosco	Touffait

Pronunțată în ședință publică la Luxemburg, 20 februarie 1979.

Grefier

A. Van Houtte

Președinte

H. Kutscher